

OULAISTEN VANHUSTYÖN OHJELMA VUOTEEN 2020

**Hyväksytty kaupunginvaltuustossa
19.09.2018 § 32**

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ

1 JOHDANTO

2 LAINSÄÄDÄNTÖ JA VALTAKUNNALLISET SUOSITUKSET

2.1 Kunnan yleiset velvollisuudet

2.2 Iäkkäiden ihmisten palvelutarpeet ja niihin vastaaminen

2.3 Palveluiden laadun varmistaminen

3 IKÄIHMISTEN PALVELUIDEN NYKYTILA OULAISSA

3.1 Toimintaa ohjaavat arvot

3.2 Väestö

3.3 Iäkkäiden ihmisten palvelut Oulaisissa

3.4 Talous, henkilöstö ja toimitilat

4 STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT VUOTEEN 2020

4.1 Aktiiviset ikäihmiset

4.2 Laadukkaat palvelut

4.3 Yhteistyö ja monipuolinen palvelutarjonta

5 OULAISTEN VANHUSTYÖN VISIO JA VANHUSTYÖN TOIMINNAN SEKÄ OHJELMAN SEURANTA

LÄHTEET

LIITE

1 JOHDANTO

Hyvinvointia tukeva elinympäristö muodostuu ikääntyneen väestön näkökulmasta monenlaisista asioista. Niitä ovat mm. kuntien erilaiset asumisen vaihtoehdot ja palvelurakenteet sekä fyysisen, sosiaalisen ja kulttuurisen ympäristön erityistekijät. Toimivan elinympäristön aikaansaamiseksi kunnassa tarvitaan yhteistyötä kulttuuri-, liikunta-, opetus- ja teknisen toimen kesken sekä yhteistyötä kunnan, järjestöjen, yritysten ja seurakuntien kanssa. Ikäystävällisessä kunnassa on ikääntyneelle väestölle erilaisia asumisen vaihtoehtoja, toimivia asumisen ja palvelujen kokonaisuuksia sekä esteettömiä ja turvallisia asuinympäristöjä.

Suomessa on tällä hetkellä 65-vuotta täyttänyttä väestöä reilu miljoona, joista suurin osa elää arkeaan itsenäisesti. Säännöllisesti palveluja käyttäviä on n. 150 000, joista 95 000 henkilöä saa palveluita kotiin ja reilut 50 000 henkilöä saa hoitoa ja huolenpitoa muualla kuin yksityiskodissa (tehostettu palveluasuminen, vanhainkoti tai terveyskeskussairaaloiden pitkäaikaishoito). (Sosiaali- ja terveysministeriö 2017.)

Väestön ikärakenne muuttuu ja sen vuoksi yhteiskunnan on kyettävä mukautumaan entistä iäkkäämmän väestön tarpeisiin. Tämä vaatii yhteiskunnalta toimia, joilla pystytään edistämään ikääntyvän terveyttä ja toimintakykyä mutta myös huomioimaan yhdyskuntasuunnittelussa turvalliset ja esteettömät asuin- ja elinympäristöt. Palveluilta odotetaan myös oikea-aikaisuutta sekä niiden tulisi olla lähellä asiakkaita, jollei keskittäminen ole perusteltua palvelujen laadun ja turvallisuuden vuoksi. (STM 2017.)

Ikääntyneellä ihmisellä tulee olla iästä ja toimintakyvystä riippumatta mahdollisuus omanlaiseen hyvään elämään omassa yhteisössään. Hyvä elämänlaatu sisältää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäksi eriasteisen hoidon ja huolenpidon tarpeen arvioinnin ja siihen vastaamisen. Laajasti katsottuna se on hyvän elämän edistämistä, hyvän elämänlaadun, itsemääräämisoikeuden ja toimivan arjen turvaamista. Koskaan näkökulma ei saisi kapeutua iäkkäiden ihmisten näkemiseen vain sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvitsijoina ja käyttäjinä. Myös ihmisen oma vastuu ja yhteiskunnan

vastuu tulisi nähdä rinnakkain siten, että ikääntynyt ihminen on aina omien voimavarojen mukaan osallistuja ja toimija. (STM 2017.)

2 LAINSÄÄDÄNTÖ JA VALTAKUNNALLISET SUOSITUKSET

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista ohjaa sekä valtakunnallista että kunnallista palvelujen järjestämistä. Keskeiset käsitteet, joiden määritelmiä lain soveltamisen kannalta käytetään, on: ikääntynyt väestö, iäkäs henkilö ja toimintayksikkö. **Ikääntynyt väestö** tarkoittaa eläkeikäistä väestöä eli 63 vuotta täyttäneitä. **Iäkäs henkilö** tarkoittaa ikääntyneeseen väestöön kuuluvaa henkilöä, jolla toimintakyky on heikentynyt ikääntymiseen liittyvien syiden johdosta. **Toimintayksikkö** on puolestaan toiminnallinen kokonaisuus, jossa tuotetaan sosiaali- ja terveystalveluja pääasiassa iäkkäille henkilöille. (STM 2013.)

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluista (980/2012) tuli voimaan 1.7.2013. Lain 1. luvun 1. §:n mukaan

Lain tarkoituksena on:

1. Tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista;
2. Parantaa ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen kunnassa;
3. Parantaa iäkkään henkilön mahdollisuutta saada laadukkaita sosiaali- ja terveystalveluja sekä ohjausta muiden tarjolla olevien palvelujen käyttöön yksilöllisten tarpeittensa mukaisesti ja riittävän ajoissa silloin, kun hänen heikentynyt toimintakykynsä sitä edellyttää; sekä
4. Vahvistaa iäkkään henkilön mahdollisuutta vaikuttaa hänelle järjestettävien sosiaali- ja terveystalvelujen sisältöön ja toteuttamistapaan sekä osaltaan päättää niitä koskevista valinnoista. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2013, 3.)

Vanhuspalvelulain keskeinen linjaus on, että iäkkään henkilön pitkäaikainen hoito- ja huolenpito toteutetaan ensisijaisesti hänen yksityiskotiinsa tai muuhun kodinomaiseen asuinpaikkaan järjestettävillä sosiaali- ja terveystalveluilla.

Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017-2019 mukaan tavoitteena on turvata mahdollisimman terve ja toimintakykyinen ikääntyminen koko ikääntyvälle väestölle sekä laadukkaat ja vaikuttavat palvelut niitä tarvitseville iäkkäille henkilöille viiden eri sisältöalueen mukaan. Näitä sisältöalueita ovat: 1. Turvataan yhdessä mahdollisimman toimintakykyistä ikääntymistä, 2. Asiakas-

ja palveluohjaus keskiöön, 3. Laadulla on tekijänsä, 4. Ikäystävällinen palvelujen rakenne, 5. Teknologiasta kaikki irti. (STM 2017.)

Vanhuspalvelulaki täydentää julkisia ja yksityisiä sosiaali- ja terveystalvveluja koskevaa muuta lainsäädäntöä. Merkittävimmät vaikutukset liittyvät sosiaalihuoltoon. (STM 2013.) Sosiaalihuoltolain (710/1982) 17 §:n mukaan määrätty ne sosiaalipalvelut, joita kunnan pitää järjestää asukkailleen. Useimmiten niitä ovat olleet kotipalvelut tukipalveluineen, asumispalvelut, laitoshoido ja perhehoito. Myös omaishoidon tuki kuuluu iäkkäiden henkilöiden sosiaalipalveluihin. Lisäksi iäkkäät henkilöt voivat tarvita vammaisuuteen tai kehitysvammaisuuteen perustuvia palveluita ja tukitoimia. (STM 2013.)

2.1 Kunnan yleiset velvollisuudet

Vanhuspalvelulaki velvoittaa kuntia huomioimaan toiminnassaan erilaisia asioita. Tähän suunnitelmaan on koottu muutamista lain kohdista niitä asioita, joita tulee huomioida ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisessa ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluiden järjestämisessä.

Lain 2. luvun 4. §:n mukaan kunnan toiminta-alojen on tehtävä yhteistyötä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Lain 2. luvun 5. §: n mukaan kunnan tulee laatia suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palveluiden ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Painotus suunnitelmassa tulee olla kotona asumisessa ja kuntoutumista edistävässä toimenpiteissä. Suunnitelman tulee olla osa kunnan strategista suunnittelua ja sen hyväksyy kunnanvaltuusto sekä se

on tarkistettava valtuustokausittain. Lain 2. luvun 6. §:n mukaan kunnan on kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisilta ja läheisiltä sekä kunnan henkilöstöltä, jotta kunta voi arvioida palvelujen laatua ja riittävyttä. Käytettyihin taloudellisiin voimavaroihin, henkilöstön määrään ja koulutukseen liittyvistä tiedoista on myös olla koottua tietoa. Lain 2. luvun 7. §:n mukaan kunnan tulee järjestää ikääntyneen väestön sosiaalipalvelut laadultaan ja laajuudeltaan sen mukaan kuin kunnan ikääntyneen väestön hyvinvointi, sosiaalinen turvallisuus ja toimintakyky

edellyttävät. Palveluiden tulee olla kunnan ikääntyneelle väestölle yhdenvertaiset. (THL 2013.)

Lain 2. luvun 10. §:n mukaan kunnalla on oltava käytettävissä riittävästi monipuolista asiantuntemusta, etenkin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, gerontologisen hoito- ja sosiaalityön, geriatrian, lääkehoidon, ravitsemuksen, monialaisen kuntoutuksen sekä suun terveydenhuollon alalta. Lain 2. luvun 11. §:n mukaan kunnassa on oltava vanhusneuvosto, jolla on mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan niissä asioissa, joilla on vaikutusta ikääntyneen väestön toimintoihin ja palveluihin. Lisäksi vanhusneuvoston tulee olla mukana ikääntyneen väestön tukemiseksi tehdyn suunnitelman valmistelussa ja arvioinnissa. (THL 2013.)

2.1 Iäkkään henkilön palveluntarpeet ja niihin vastaaminen

Vanhuspalvelulaki ohjaa palveluntarpeita ja niihin vastaamista tietyillä periaatteilla. Lain 3. luvun 13 §:n mukaan palveluiden tulee olla oikea-aikaisia ja riittäviä, niiden tulee tukea iäkkään henkilön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta. Lain 3. luvun 14 §:n mukaan iäkkään henkilön pitkäaikainen hoito ja huolenpito sosiaali- ja terveystalveilla tulee ensisijaisesti järjestää hänen yksityiskotiinsa tai muuhun kodinomaiseen asuinpaikkaan ja ne tulee sovittaa sisällöltään ja määrältään vastaamaan iäkkään henkilön palveluntarpeita. Sosiaali- ja terveystalveiden pitkäaikaisessa hoidossa ja huolenpidossa olevan henkilön on voitava kokea elämänsä turvalliseksi, merkitykselliseksi ja arvokkaaksi. Avio- ja avopuolisoille tulee mahdollistaa yhdessä asuminen myös ikääntyneinä. Hoitojärjestelyn pysyvyys on myös turvattava. (THL 2013.)

Lain 3. luvun 15 §:n mukaan iäkkään henkilön palvelun tarve tulee selvittää yhdessä iäkkään henkilön kanssa tai tarvittaessa hänen omaisen, läheisen tai edunvalvojan kanssa. Lain 3. luvun 16 §:n mukaan iäkkäälle tulee laatia palvelusuunnitelma ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun palveluntarve on selvitetty. Palvelusuunnitelmassa määritellään sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen

kokonaisuus, minkä iäkäs henkilö tarvitsee hyvinvointinsa, terveytensä, toimintakykynsä ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi.

2.2 Palvelujen laadun varmistaminen

Vanhuspalvelulaki ohjaa myös palveluiden laadun varmistamista palvelujen laadun, henkilöstön, johtamisen, toimitilojen, omavalvonnan ja viranomaisvalvonnan osalta. Lain 4. luvun 19 § tuo esiin, että iäkkäille henkilöille tarjottavien sosiaali- ja terveystyöpalveluiden on oltava laadukkaita sisältäen hyvän hoidon ja huolenpidon turvaamisen. Lain 4. luvun 20 § puolestaan koskettaa henkilöstöä. Toimintayksikön henkilöstön tulee olla määrältään, koulutukseltaan ja tehtäväkentteeltään sellaisia, että ne vastaavat toimintayksikön palveluja saavien iäkkäiden määrää, toimintakykynsä edellyttämää palvelua ja laadukkaan palvelun turvaamista. Riittävä henkilöstön määrä on turvattava kaikkina vuorokauden aikoina, jos toimintayksikössä on hoidettavana sellainen henkilö, joka tarvitsee huolenpitoa vuorokauden ajasta riippumatta.

Johtamisesta säädetään lain 3. luvun 21. §:ssä.

Toimintayksikön johtajan tulee vastata siitä, että asiakastyössä noudatetaan 13, 14 ja 19 §:ssä säädettyjä periaatteita sekä että palvelut täyttävät muutkin niille asetetut vaatimukset.

Johtamisen tulee myös tukea laadukasta asiakaslähtöistä sosiaali- ja terveystyöpalveluiden kokonaisuutta, kuntouttavan työotteiden edistämistä, eri viranomaisten ja ammattiryhmien yhteistyötä sekä toimintatapojen kehittämistä. (THL 2013.)

3 IKÄIHMISTEN PALVELUIDEN NYKYTILA OULAISSA

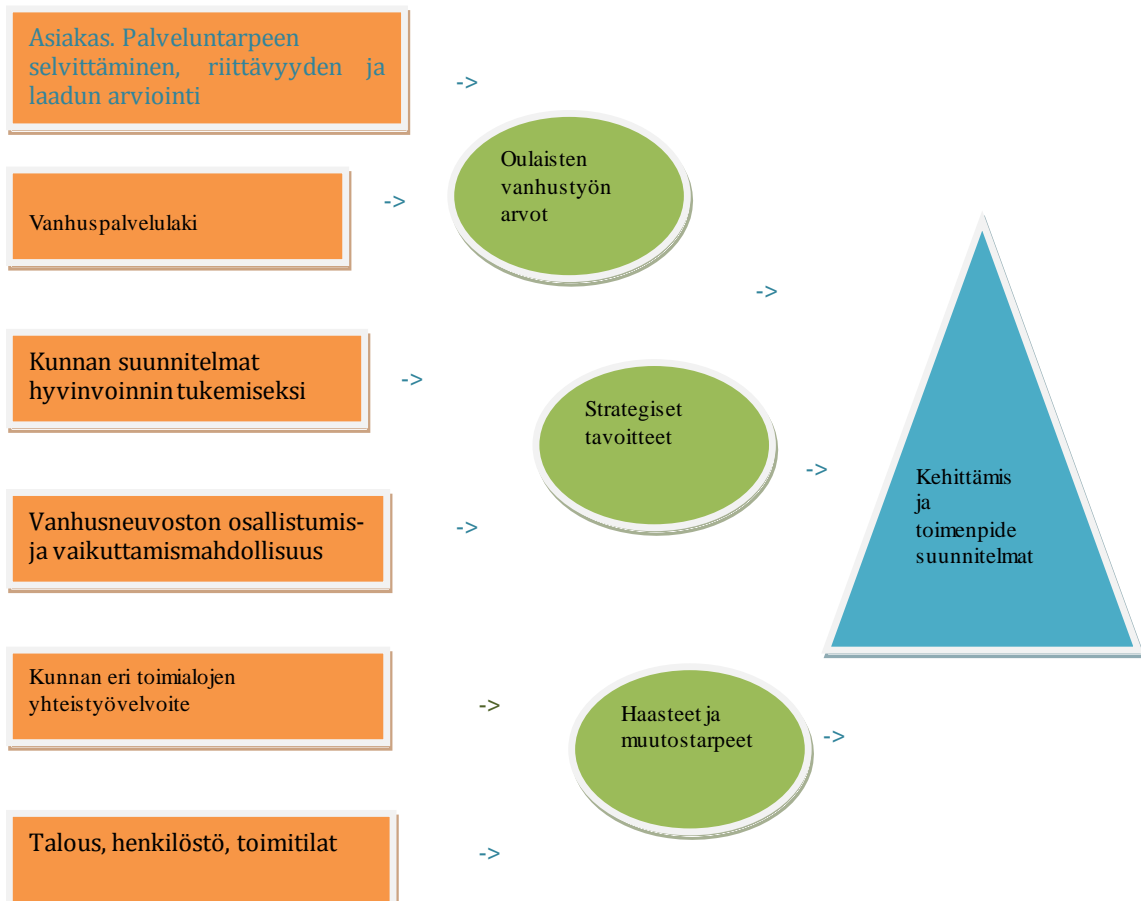
Palveluiden suunnittelussa on huomioitava kunnan asukkaiden tarpeet. Näihin kuuluvat väestön ikärakenne ja -ennuste, erityisen suuret palvelutarpeiden aiheuttajat (esim. muistisairauksien vallitsevuus), ikääntyneen väestön taloudellinen tila, ikääntyneen väestön asuinolot ja elinympäristö sekä yli 75-vuotiaiden toimintakyvyn kehitys.

Oulaisissa iäkkäiden ihmisten palvelut ovat riittävät ja monipuoliset. Niiden järjestämisessä huomioidaan laaja-alaisesti ja moniammatillisesti sekä ennaltaehkäisevä toiminta että vaativamman tason hoidon ja huolenpidon järjestäminen. Kaikissa

iäkkäiden ihmisten palveluissa pidetään keskeisimpänä näkökulmana asiakaslähtöisyyttä.

Alla olevassa kuviossa esitellään Oulaisten vanhustyön ohjelman lähtökohdat ja rakenne.

Kuvio 1. Oulaisten vanhustyön ohjelman lähtökohdat ja rakenne.

3.1 Toimintaa ohjaavat arvot

Oulaisten vanhustyön arvot on sovittu 27.5.2010 vanhustyön henkilöstön ja esimiesten yhteisessä työkokouksessa. Arvot esiteltiin ja niistä keskusteltiin myös muissa ikäpoliittisen ohjelman valmistelutilaisuuksissa. Arvoista keskustelu jatkuu vanhustenhoitoyksiköissä: mitä ne tarkoittavat ja miten ne näkyvät jokaisen vanhustyötä tekevän toiminnassa.

Arvoilla tarkoitetaan toimintaa ohjaavia periaatteita, jotka kaikki työyhteisössä työskentelevät hyväksyvät ja joiden mukaan toimitaan. Arvot toimivat valintaperusteina päämääriä valittaessa. Arvojen tulisi ratkaista valintoja tehtäessä, mikä on tärkeintä ja mistä pidetään kiinni viimeiseen saakka. Alla on listattu Oulaisten vanhustyön arvot ja selitetty, mitä ne tarkoittavat.

Arvokas elämä

Arvokas elämä tarkoittaa:

- että jokainen elämänvaihe on arvokas, myös vanhuus
- yksilöllisyyttä
- että huomioidaan eri aikakausina eläneiden ihmisten arvot
- itsemääräämisoikeutta
- että voi vaikuttaa itseään koskeviin asioihin
- tasa-arvoa
- onnenhetkiä.

Arvokas elämä voi olla vaarassa, koska

- on riski, että ikäihmisten palvelut kehittyvät eriarvostavaan suuntaan
- on riski, että asiakkaiden kohtelu ei ole asiakasta kunnioittavaa (esim. rajoittaminen).

Toimintakyvyn tukeminen

Toimintakyvyn tukeminen tarkoittaa:

- että itsehoitoon ja läheisten välittämiseen osoitetaan huomio kaiken ikäisenä
- että ikääntyviä aktivoidaan oman kunnon ylläpitämiseen ja osallistumiseen
- kuntouttavaa hoitotyötä
- että kaikkien hoitajien ammattitaito ja luovuus otetaan käyttöön, tehdään tiimityötä
- että otetaan omaiset mukaan
- ennaltaehkäisevän työn kohdistamista koko elämänkaaren osalle
- että vastuu julkisten palvelujen ohella on myös yksityisillä palveluntarjoajilla ja kolmannella sektorilla.

Yhteistyö

Yhteistyö tarkoittaa:

- moniammatillisuutta
- että työntekijät tekevät yhteistyötä ikäihmisen hyväksi
- että ei ole päällekkäisiä palveluja
- että yksikön sisäistä ja eri yksiköiden ja palvelumuotojen välistä yhteistyötä parannetaan.

Turvallisuus

Turvallisuus tarkoittaa:

- että henkilöstö on tehtävänsä koulutettua
- että on täydennyskoulutusta ammattitaidon ylläpitämiseksi
- turvallisuutta tiedonkulussa ja ympäristössä
- että hoitajien käyttäytyminen on huolenpitoa viestivää
- että tekniikkaa ja apuvälineitä hyödynnetään täysipainoisesti vanhustyössä.

Luottamuksellisuus

Luottamuksellisuus tarkoittaa:

luottamusta ikäihmisen, omaisten ja hoitajien välillä

- salassapitovelvollisuutta
- luottamusta vanhustyön tulevaisuuteen.

3.2 Väestö

Oulaisten kaupungin asukasmäärä on ollut jo vuosia alle 8000 asukasta. Kuviosta 2 näkyy, kuinka tilastokeskuksen väestöennuste näyttää tuleville vuosille hitaasti laskevaa asukasmäärää, mutta Oulaisten kaupungin oma ennuste näyttää positiivisemmalta.

Tilastokeskuksen Oulaista koskevaan ennusteeseen vaikuttaa voimakkaasti Oulaisten väestönkehitykseen vuosina 2004 – 2007 tapahtunut muuttotappiopiikki. Ikääntymisen ohella Oulaisten ikärakenteen kehitykseen vaikuttaa syntyvyyden ja kuolleisuuden suhteen kehittyminen ja tietysti todellinen muuttoliikkeen nettovaikutus. Oulaisissa uskotaan omaan ennusteeseen enemmän kuin tilastokeskuksen ennusteeseen.

Kuvio 2.

OULAISTEN IKÄRAKENNE VUODESTA 1980 VUOTEEN 2015 JA ENNUSTE 2035

	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0 - 14	1832	1944	1962	1864	1736	1680	1550	1451	1500	1530	1550	1600
15 - 64	5123	5233	5163	5266	5110	5032	4810	4384	4500	4700	4900	5000
65 - 69	348	362	407	397	360	346	410	547	540	540	520	510
70 - 74	295	298	324	362	372	338	327	397	410	390	390	390
75 - 79	162	239	250	271	305	319	318	299	310	310	310	300
80 - 84	84	102	150	181	192	220	251	269	270	270	270	340
85 -	41	52	68	103	128	166	223	263	270	260	260	260
YHTEENSÄ	7885	8230	8324	8444	8203	8101	7889	7610	7800	8000	8200	8400

Vuosien 1980 - 2015 tiedot ovat tilastokeskuksen tietoja ja siitä eteenpäin oma ennuste. Oman ennusteen laatinut Jouni Aitto-oja.

	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
0 - 14	1832	1944	1962	1864	1736	1680	1550	1451	1500	1530	1550	1600
15 - 64	5123	5233	5163	5266	5110	5032	4810	4384	4500	4700	4900	5000
65 - 74	643	660	731	759	732	684	737	944	950	930	910	900
75 -	287	393	468	555	625	705	792	831	850	840	840	900
YHTEENSÄ	7885	8230	8324	8444	8203	8101	7889	7610	7800	8000	8200	8400

Tilastokeskuksen virallinen väestöennuste

1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
							7662	7396	7189	7022	6876

Tilastokeskuksen omavaraislaskelma

1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035
							7729	7775	7880	8031	8179

Omavaraislaskelma ilmaisee, millainen väestökehitys olisi ilman muuttoliikettä

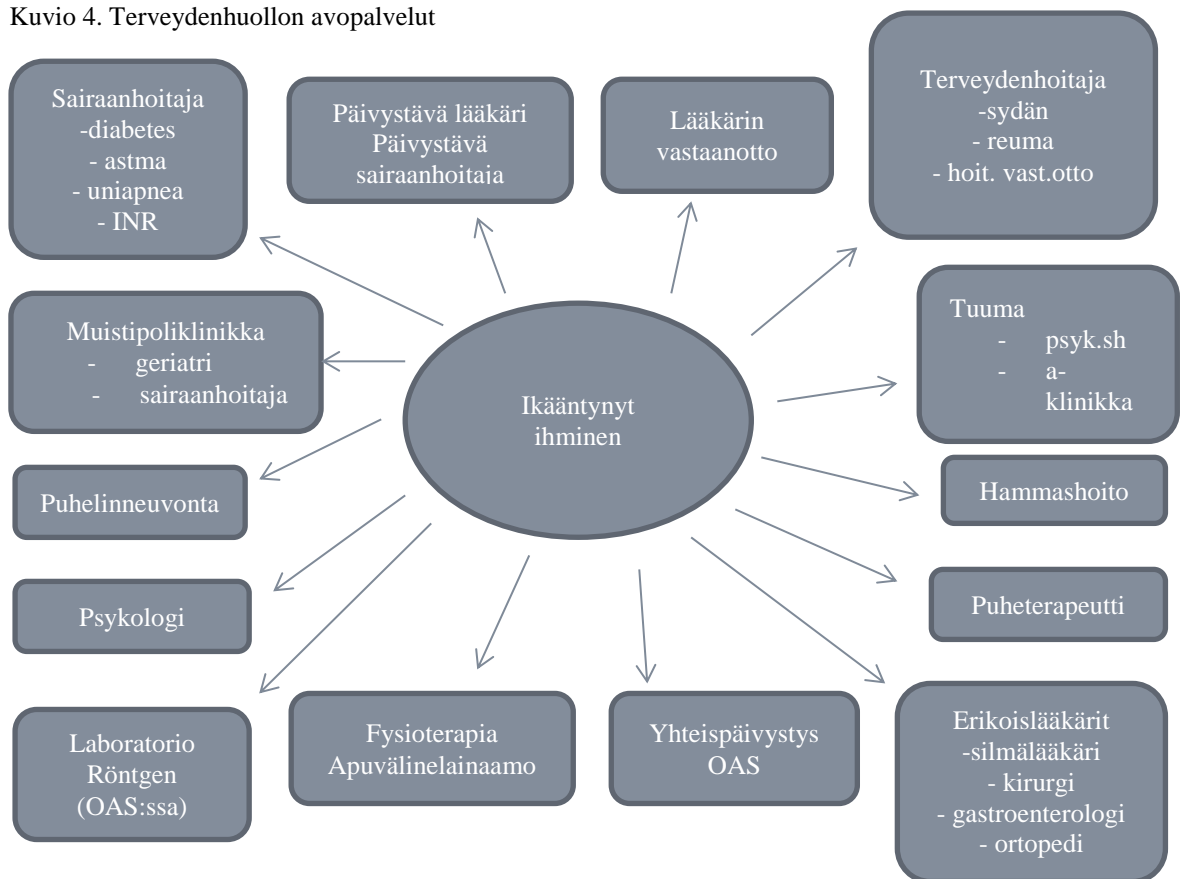
Tilastokeskuksen väestötietoihin perustuvassa ennusteessa yli 75-vuotiaiden ikääntyvien

asukkaiden määrä tulee Oulaisissa nousemaan tulevina vuosina. Ikääntyvien määrän nousu ei kuitenkaan suoraan aiheuta palvelurakenteelle muutospaineita.

3.3 Iäkkäiden ihmisten palvelut Oulaisissa

Oulaisissa on monipuolisesti iäkkäille ihmisille suunnattuja palveluita. Palveluita tarjotaan sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa ja näiden välillä tehdään tiivistä yhteistyötä iäkkään ihmisen hoidon ja huolenpidon riittävän hyväksi toteutumiseksi. Alle on koottu eri palvelumuodot ja kuviossa 4 esitellään terveydenhuollon avopalvelut. Palveluiden jälkeen esitellään Oulaisissa toimivia työryhmiä, jotka tekevät tärkeää työtä iäkkäiden ihmisten sosiaali- ja terveystalveluiden toiminnan ja kehittämisen tukemiseksi. Toimintaa kehitetään ja sen riittävyyttä sekä laatua arvioidaan säännöllisesti.

Kuvio 4. Terveydenhuollon avopalvelut

Ikäihmisten neuvontapiste ja palvelutarpeen arviointi

Neuvontapiste on avoinna Oulaisten kirjastolla joka keskiviikko klo 10-12.00.

Ikäihmisten neuvontapiste on ikäihmisille ja heidän omaisilleen tarkoitettu palvelupiste.

Neuvontapisteiden tarkoituksena on tukea ikääntyneiden hyvinvointia, toimintakyvyn säilymistä, kotona asumista ja selviytymistä sekä turvallista elämää.

Neuvontapiste tarjoaa:

- yksilöllistä tukea arjessa selviytymiseen sekä ylläpitämään toimintakykyä, omatoimisuutta sekä henkistä vireyttä.
- tietoa terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämisestä, apuvälineistä, liikunnasta yms., joilla kotona asumista turvataan ja tuetaan
- ohjausta, tietoa ja esitteitä palveluista/etuksista
- neuvonta on maksutonta, luottamuksellista ja yksilöllistä.

Palvelutarpeenarviointi tehdään kaikille tarpeen vaatiessa.

Kaikille 80 vuotta täyttävälle, jotka haluavat, tehdään hyvinvointia edistävä kotikäynti.

Muistipoliklinikka

Muistipoliklinikka toimii terveyskeskuksessa. Muistipoliklinikan tehtävänä on löytää ja tunnistaa muistisairaudet mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, aloittaa mahdollinen lääkehoito, tukea potilaita ja omaisia neuvonnan ja ohjauksen avulla. Tehtävänä on myös lisätä tietoa muistisairauksista ammattihenkilöille.

Turvapuhelinpalvelu ja ateriapalvelu

Turvapuhelinpalvelu ja ateriapalvelu tukevat kotona asumista. Turvapuhelinpäävystyksen hoitaa kotihoito ja yöllä Rantakartanon yöhoitaja. Ateriapalvelu toimitetaan Rantakartanon keittiöltä.

Omaishoidontuki

Omaishoidontuki on kokonaisuus, johon kuuluvat hoidettavalle annettavat palvelut sekä omaishoitajalle annettava hoitopalkkio, vapaa ja omaishoitoa tukevat palvelut, jotka määritellään hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Hoitopalkkio määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan

Päiväkeskus

Päiväkeskus järjestää kunnassa asuville ikääntyneille viriketoimintaa. Päiväkeskuksen toiminnan tavoitteena on ylläpitää ja lisätä asiakkaiden henkistä hyvinvointia, toimintakykyä ja edistää heidän kotona selviytymistään. Tarvittaessa siellä avustetaan kylvyssä ja pienissä hoidollisissa asioissa.

Kotihoito

Kotihoito on säännöllistä ja tilapäistä kotihoitoa sekä tukipalveluita. Tarkoituksena on turvata laadukas asiakkaan tarpeista lähtevä, riittävä ja oikein kohdennettu palvelu, jolla luodaan edellytykset asiakkaan kotona selviytymiselle. Kotihoito toimii 24 tuntia/vrk.

Kotikuntoutustiimi

Kotikuntoutuksen tarkoituksena on tukea asiakkaan kotona asumista mahdollisimman pitkään.

Keskeisenä ajatuksena on asiakkaan toimintakyvyn palauttaminen, ylläpitäminen ja asiakkaan tukeminen suoriutumaan päivittäisistä asioista itse sekä toimia ennaltaehkäisevästi. Kotikuntoutuksen asiakkaita ovat uudet kotihoidon asiakkaat, asiakkaat joiden kotihoidon tarve on lisääntynyt, sairaalasta kotiutuvat asiakkaat sekä palveluiden piiriin hakeutuvat asiakkaat. Kotikuntoutus toteutetaan asiakkaan kotiympäristössä.

Konttilan Tupa

Konttilan Tupa ei ole ympärivuorokautista palveluasumista. Konttilan Tuvalla asuva asiakas tarvitsee päivittäin kotihoidon apua ja hoivaa, mutta ei ympärivuorokautisesti. Konttilan Tuvalla on hyvät ja invamitoitettut asumisolot. Yhteisöllisyys lisää omatoimisuutta ja arjesta selviytymistä.

Lyhytaikaishoito

Lyhytaikaishoito tuetaan kotona asuvien, terveyden- ja toimintakyvyn säilymistä sekä omaishoitajien jaksamista. Rantakartanon Lepolassa järjestetään lyhytaikaishoitoa.

Fysioterapia ja apuvälineet sekä kotihoidon kuntohoitaja

Fysioterapialla edistetään ja tuetaan ikääntyneiden henkilöiden toimintakykyä, omatoimisuutta ja elämänlaatua fysioterapian keinoin. Ikääntyneiden fysioterapiassa huomioidaan kokonaisvaltaisesti asiakkaan terveydentila, toimintakyky, elämäntilanne ja ympäristötekijät. Tavoitteena on liikunta- ja toimintakyvyn edistäminen tukemalla itsenäistä toimintaa tarvittaessa asiakkaan omassa elinympäristössä.

Fysioterapian yhteydessä toimii apuvälinelainaus. Kotona asumisen mahdollistamiseksi apuvälineet ja tarvittavat kodin muutostyöarvioinnit pyritään tekemään viiveettä

Palveluseteli

Tehostetun palveluasumisen kriteerit täyttävä asiakas voi saada palvelusetelin yksityiselle palveluntuottajalle määrärahojen puitteissa. Oulaisten palvelusetelituottajat Oulaisissa ovat Esperi Oula ja Taukokangas Oy.

Tehostettu palveluasuminen

Rantakartano on tehostettua palveluasumista. Tehostetun palveluasumisen asiakkaalla on fyysisen, psyykkisen ja/tai sosiaalisen toimintakyvyn alentumista niin paljon, että hän tarvitsee ympärivuorokautista huolenpitoa, valvontaa ja hoitoa. Asiakas tarvitsee toisen henkilön apua lähes kaikissa päivittäisissä toiminnoissa useita kertoja päivässä ja avuntarve on myös yöaikana. Muistisairautta sairastavalla asiakkaalla on jatkuva henkilökunnan läsnäolon tarve.

Terveyskeskuksen vuodeosasto

Terveyskeskuksen akuuttivuodeosasto on tarkoitettu perusterveydenhuollossa hoidettavien vaativien sairauksien tutkimiseen ja hoitoon, erikoissairaanhoidon jälkeiseen jatkohoitoon sekä tarvittaessa saattohoitoon. Tavoitteena on, että potilaat ovat akuuttiosastolla vain lääketieteellisistä syistä mahdollisimman lyhyen ajan ja hoito jatkuu avohoidossa.

Pitkäaikainen hoito- ja huolenpito voidaan toteuttaa laitoshoidossa vain, jos siihen on lääketieteelliset perusteet tai, jos se on iäkkään henkilön arvokkaan ja turvallisen hoidon kannalta muuten perusteltua (980/2012, 3. luku 14.§). Vuodeosastohoidon tavoitteena on turvallinen kotiuttaminen, tarvittaessa yhteistyössä omaisten, fysioterapian ja kotihoidon kanssa.

Vanhusneuvosto

Vanhusneuvosto on ikäihmisten edustaja ja vanhusjärjestöjen yhteistyöelin. Vanhusneuvosto tekee aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja ikääntyneitä koskevissa asioissa ja osallistuu niiden tiedottamiseen. Vanhusneuvostolla on mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden,

osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikunnan, päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen tai palvelujen kannalta. Vanhusneuvoston tehtävänä on myös palvelujen riittävyden ja laadun arviointi. Kaupunginhallitus valitsee toimikaudekseen vanhusneuvostoon yhdeksän jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Perusturvalautakunta nimeää oman edustajansa vanhusneuvostoon.

Vanhustyöryhmä

Vanhustyöryhmä on moniammatillinen tiimi, johon kuuluu perusturvajohtaja, hoitotyön johtaja, akuuttiosaston osastonhoitaja, vanhustyön johtaja, sairaanhoitaja ja SAS -hoitaja. Vanhustyöryhmä on perusturvan vanhustyön asiantuntijaryhmä.

SAS -työryhmä

SAS -työryhmä (suunnittele, arvioi ja sijoita) käsittelee palveluasuntohakemukset, sijoittaa hakijat palvelutarpeen mukaisesti eritasoisin palveluasuntoihin ja arvioi ja seuraa palveluasunnoissa olevien toimintakykyä ja palvelun tarvetta. Työryhmään kuuluu SAS -hoitaja, geriatri, vanhustyön johtaja, akuuttiosaston osastonhoitaja ja hoitotyön johtaja.

Ikääntyvien ihmisten palveluntarvetta ja toimintakykyä pyritään mittaamaan erilaisilla mittareilla. Asiakaskohtaista palveluntarvetta ja toimintakykyä selvennetään erilaisilla kyselyillä, haastatteluilla ja havainnoinnilla. Yhtä ja yhtenäistä toimintakykymittaria ei ole, jonka avulla pystyttäisiin selvittämään ihmisen toimintakyky kokonaisuudessaan. Tämän vuoksi vanhustenhuollossa käytetään useammasta toimintakykymittarista koostuvaa mittaristoa. Oulaisissa tällä hetkellä käytettävät mittarit ovat lähinnä fyysistä toimintakykyä mittaavat RaVa ja PT-portaikko sekä muistia mittaavat MMSE- ja Cerad-testit.

RaVa-mittauksen tuloksena saadaan indeksi, jota voidaan käyttää suuntaa antavana ohjeena jatkohoitopaikan valinnassa. Matala indeksiluku kertoo, että asiakas tarvitsee vain vähän toisten apua päivittäisissä toimissaan. Korkea indeksiluku puolestaan kertoo, että asiakas tarvitsee paljon apua. Hoitopaikan valintaan vaikuttavat myös geriatrinen ja sosiaalityön arvio sekä mahdolliset muistitukkimukset. Jatkohoitopaikan valinta tehdään yhteisymmärryksessä asiakkaan ja omaisten kanssa. RaVa-indeksiä voidaan käyttää suuntaa antavana ohjeena hoitopaikan valinnassa. Rava mittaristo on vaihtumassa RAI järjestelmään.

3.4 Talous, henkilöstö ja toimitilat

Oulaisten kaupunki on järjestänyt tähän saakka sote-palvelunsa itsenäisesti, vain perusterveydenhuolto oli hetkellisesti sopimuksella sairaanhoitopiiriin järjestettävänä. Kaupungin taloustilanne on ollut 2000-luvun 1. vuosikymmenen lopun kriisivuosien jälkeen aiempaa tasapainoisempi. Vanhuspalvelujen ja terveydenhuollon kustannuksilla on ollut keskeinen ja merkittävä osa talouden kehittämisessä. Perusturvan tehtäväalueilla on myös tehty talouden tasapainottamisen eteen erimuotoisia ratkaisuja. Vuodeosastotoiminnassa hoivaosasto on purettu, akuutin vuodeosaston tiloja saneerattu ja uutta kevyempää palveluasumista ja avopalvelua on kehitetty. Yksityinen palvelutoiminta on lisääntynyt palvelusetelivaihtoehdon myötä.

Palvelujen määrän kasvaessa myös kokonaiskustannukset vanhustenhuollossa ovat kasvaneet tasapainotustoimista huolimatta. Kaupungin pitempään jatkunut vahva taloustilanne on kuitenkin mahdollistanut myös ikääntyvien palvelujen järjestämisen ja kehittämisen korkeatasoisina ja palveluntarpeiden edellyttämissä raameissa.

Kotihoidon henkilöstö

Kotihoidon tavoitteena on kohdentaa palvelut niitä tarvitseville ja määritellä palvelujen tarpeen kestoja. Oulaisten kotihoidossa on otettu käyttöön mobiilijärjestelmä ja optimointi 1.5.2016. Optimoinnin avulla kotihoito voi rakentaa sellaisen työnjaon, että asiakkaat saavat mahdollisimman hyvän palvelun käytettävissä olevilla resursseilla. Samalla on mahdollisuus huolehtia faktapohjaisesti oikeudenmukaisesta työnjaosta ja realistisesta aikataulutuksesta.

Tehostetun palveluasumisen henkilöstö

Tehostetussa palveluasumisessa henkilöstömitoitus on noussut 0,57:stä 0,6:een vuosina 2009 - 2011. Henkilöstömitoitukset on laskettu jakamalla osastolle kohdenneet henkilöstövakanssit osaston asiakaspaikkojen lukumäärällä. Suositus tehostetussa palveluasumisessa ja vanhainkodeissa on 0,50 hoitotyöntekijää asiakasta kohden. Henkilöstön mitoittamisen lähtökohtana ovat aina asiakkaat tarpeineen: fyysinen, kognitiivinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky ja palveluiden tarve määrittävät

mitoituksen tason. Rantakartanon ja päiväkeskuksen työvuorosuunnittelussa otetaan soluihin huomioon asukasmäärä ja heidän hoitoisuutensa. Rantakartanossa mitoitus vaihtelee 0,6-0,75 yksiköstä riippuen. Taulukossa 1 on Oulaisten vanhustaluiden henkilöstömäärät.

Toimitilat

Palveluntuottajan on huolehdittava siitä, että iäkkäiden henkilöiden käytössä olevat toimitilat ovat riittävät, turvalliset, esteettömät, kodikkaat sekä muutenkin olosuhteiltaan sopivat heidän tarpeisiinsa.

Taulukko 1. Oulaisten vanhustaluiden henkilöstömäärät (vakinaiset) Helmikuu 2018.

	Kotihoito	Rantakartano
Vanhustyönjohtaja	1	
Vastaava sairaanhoitaja		1
Palveluohjaaja	1	
Palvelusihteeri		1
Kiinteistönhoitaja		1
SAS-hoitaja		1
Sairaanhoitaja		1
neuvontapiste		
Sairaanhoitaja	4	6
Geronomi		1
Lähihoitaja/Perushoitaja	16	49
Kodinhoitaja/Kotiavustaja	8	2
Osastoapulainen		2
Laitoshuoltaja		1
Kuntohoitaja	0,5	0,5
Lääkäri	2 x/vko	1 x/vko

4 STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT VUOTEEN 2020

Oulaisten vanhuspalveluiden päämäärien määrittely aloitettiin yhteistyökokouksessa 22.6.2010 ja niitä tarkennettiin Kunta Maisema -selvityksen ja vanhuspalveluiden toiminta ja talous –raportin pohjalta. Oulaisten vanhuspalveluiden strategiset päämäärät on kuvailtu alla.

4.1 Aktiiviset ikäihmiset

Päämäärä: Ikäihmiset pysyvät aktiivisina

Mihin asioihin kiinnitetään huomiota, jotta päämäärä savutetaan?

- * Aktiivisuuden edistämiseen
- * Eri ikäryhmien väliseen yhteisöllisyyteen

Kulttuuri on osa kunnan peruspalveluja ja merkittävä ihmisen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäjä. Osallistuminen kulttuuritapahtumiin, vapaaehtoistyöhön ja yhdistystoimintaan sekä sosiaalisten verkostojen luominen luovat sosiaalista pääomaa, joka vaikuttaa myönteisesti yksilön fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin. Osallistumisen mahdollistuminen lähiyhteisössä torjuu yksinäisyyttä, ja yhteisöllisyys, sosiaaliset suhteet ja kulttuuritarjonta tuovat mielekäästä sisältöä elämään. Myös kirjasto voi tukea hyvää vanhuutta ja erityispalvelutarpeita monin tavoin.

Yhdistystoiminnan vaikuttavuus on huomionarvoista sosiaalisen ja henkisen hyvinvoinnin kannalta joko toimintaan osallistujana tai mahdollisesti vetäjänä omien vahvuuksien ja oman toimintakyvyn rajoissa.

Oulainen on kärkikuntana valtakunnallisessa Voimaa vanhuuteen–iäkkäiden terveysliikuntaohjelmassa. Sen päämääränä on edistää kotona asuvien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten 75 + itsenäistä selviytymistä ja elämänlaatua terveysliikunnan avulla. Oulaisten liikunta- ja nuorisopalvelut ovat kuitenkin määrittäneet, että Voimaa vanhuuteen –ohjelmaan otetaan kuntamme alueella mukaan kaikki yli 65- vuotiaat.

Aktiivisuutta pyritään lisäämällä usealla eri toimintamallilla. Suunnitelmissa on mm. liikuntaraadin perustaminen, johon otetaan mukaan eläkeläisjärjestöjen-,

vanhustenhoidon-, kaupungin liikuntatoimen-, liikuntaseurojen-, Oulaskankaan sairaalan edustajia ja mahdollisesti kaupungin päättäjiä.

Lisäksi on suunnitteilla liikunta- ja ravitsemusneuvontaa, kyläjumppien ohjaamista eri puolilla Oulaista, kuntosaliohjausta, kuntosalikavereiden- ja vertaisohjaajien kouluttamista, neuvontapisteiden perustamista, liikuntavälineiden lainauspistettä, jäähallin kuntosalin kehittämistä ja ulkoiluystäväkoulutusta.

4.2 Laadukkaat palvelut

Päämäärä: Laadukas, arvokas elämä ammattitaidolla

Mihin asioihin kiinnitetään huomiota, jotta päämäärä saavutetaan?

- * Ikäihmisiä kuullaan palvelujen kehittämisessä
- * Palveluista tiedotetaan riittävästi
- * Asiakkaan toimintakykyä tuetaan
- * Turvataan ammattitaitoisen henkilöstön saanti ja ammattitaitoa ylläpidetään täydennyskoulutuksella ja työnkierrolla
- * Palvelutarpeen arviointia ja palveluohjausta tehostetaan
- * Palvelujen kattavuutta kehitetään Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen suuntaan

4.3 Yhteistyö ja monipuolinen palvelutarjonta

Päämäärä: Poikkihallinnollisen yhteistyön avulla varsinaisten vanhuspalvelujen käytön myöhentyminen ja palvelutarjonnan monipuolistaminen

Mihin asioihin kiinnitetään huomiota, jotta päämäärä saavutetaan?

- * Hankitaan tietoa eri palvelujen käyttäjäryhmien tarpeista
- * Tarjolla on myös ennakoivia ikääntyvien hyvinvointia edistäviä palveluja
- * Kehitetään välimuotoisia palveluja kodin ja tehostetun palveluasumisen väliin
- * Yksityisen palvelutuotannon herättäminen vanhusten asumisen ja muun palveluntarpeen tyydyttämisessä
- * Hyödynnetään palveluseteliä ja kilpailutusta
- * Palveluiden ja toimintojen suunnittelu on kokonaisvaltaista

5 OULAISTEN VANHUSTYÖN VISIO JA VANHUSTYÖN TOIMINNAN SEKÄ OHJELMAN SEURANTA

Vision avulla halutaan kuvailla, millainen on Oulaisten ikääntyvien palvelujen tila vuonna 2020. Vision tehtävänä on ohjata toimintaa tulevina vuosina oikeaan suuntaan. Visiona on, että v. 2020 ikäihmiset Oulaisissa ovat aktiivisia, elämäniloisia ja yhteisöllisiä. Vanhustyön palvelut tukevat toimintakyvyn säilymistä. Hyvinvointi ja turvallisuus varmistetaan hoidolla ja hoivalla yhteistyössä omaisten ja läheisten kanssa.

Oulaisten vanhustyön visiossa Oulainen on ikäystävällinen kaupunki. Ikäihmiset ovat elämänmyönteisiä ja elävät aktiivista ja turvallista elämää omassa kodissaan tai kodinomaisissa olosuhteissa esteettömässä ympäristössä. Ikäihmiset saavat omia voimavarojaan vahvistavia palveluja ja toimintakyvyn heiketessä heidän hyvinvoinnistaan huolehditaan. Hyvinvointi ja turvallisuus varmistetaan tiedottamisella, tuella, ohjauksella, hoidolla ja hoivalla yhteistyössä eri toimijoiden sekä omaisten ja läheisten kanssa teknologiaa hyödyntäen. Arvot, yhteiset päämäärät ja kuntouttava työote ohjaavat toimintaa. Ikäihmisten tarpeisiin vastataan laadukkailla, kustannustehokkailla ja vaikuttavilla tavoilla tasa-arvoisesti.

Liitteessä on kuvailtu Oulaisten vanhuspalveluiden kehittämis- ja toimenpidesuunnitelma, jossa kerrotaan tiivistetysti millä toimenpiteillä, resursseilla ja aikataululla Oulaisten vanhustyötä tullaan kehittämään lähivuosina. Suunnitelmassa on myös määritelty kehittämisestä vastaava taho. Kehittämis- ja toimenpidesuunnitelmaa päivitetään vuosittain, koska strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää toimenpiteiden tarkkaa seuranta ja tarvittaessa voimavarojen uudelleen kohdentamista. Kehittämistyötä tehdään tämän vanhustyön ohjelman strategisten tavoitteiden mukaisesti ja päämääränä on saavuttaa visio.

Vanhuspalvelulain mukaan palveluntuottajan on kerättävä palautetta iäkkäiltä henkilöiltä ja heidän omaisiltaan ja/tai läheisiltään järjestelmällisesti vähintään vuosittain yhdenmukaisesti palautejärjestelmiä käyttäen. Palvelun laatua on seurattava myös asiakkaiden toimintakykyä, turvallisuutta ja hyvinvointia koskevilla luotettavilla

ja vertailukelpoisilla palvelun laadun mittareilla. Laatupalautetta on hyödynnettävä iäkkäiden henkilöiden palvelujen laadun parantamiseksi ja kehittämiseksi ja palautetta on julkaistava tarkoituksenmukaisia tiedonjakelukanavia hyödyntäen. (THL 2013.)

Kotihoidon ja Rantakartanon asiakkaille, omaisille ja työntekijöille on tehty vuosittain kyselyt palveluiden riittävyyden ja laadun arvioimiseksi. Kyselyt ovat nähtävillä omavalvontasuunnitelmassa. Ne käydään läpi osastopalavereissa ja pyritään ottamaan käytäntöön hyvät kehitettävät asiat. Vanhusneuvosto on myös pienellä kyselyllä arvioinut palveluiden riittävyyttä ja laatua vuoden lopussa tehdyllä kyselyllä.

LÄHTEET

Sosiaali- ja terveysministeriö (2017) Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017-2019. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2017:6.

Sosiaali- ja terveysministeriö & Suomen Kuntaliitto (2013) ”Vanhuspalvelulaki” Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista. Muistio lain toimeenpanon ja tulkinnan tueksi.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (2013) Vanhuspalvelulaki – pykälistä toiminnaksi. Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012. Tampere.

LIITE

Ikääntyneiden palveluiden kehittämis- ja toimenpidesuunnitelma

Tavoitteet ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi ja palvelujen kehittämiseksi	Toimenpiteet, joilla kunta vastaa tavoitteiden toteutumisesta sekä voimavarojen arviointi, mitä tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi	Toimijat
1. Ikääntyviä kuullaan palvelujen kehittämisessä ja palveluista tiedotetaan riittävästi ja kiinnitetään huomiota ikääntyvien laadukkaaseen asuinympäristöön, asumiseen, liikunta-, kulttuuri- ja kirjastopalveluihin.	Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukeminen edellyttää laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Ikääntynyttä väestöä edustavien järjestöjen kanssa kunnan on tehtävä yhteistyötä. Aidon osallisuuden turvaaminen merkitsee yhteistä tekemistä kunnan sisällä: kulttuuri-,	Kaupungin eri hallinnonalat

<p>Tehdään ennaltaehkäisevää työtä järjestöjen ja seurakuntien kanssa.</p> <p>2. Vanhusneuvosto on kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamisväylä erityisesti ikääntyntä väestöä koskevissa asioissa. Vanhusneuvoston tavoitteena on edistää vanhusnäkökulman huomioimista eri toiminnoissa, kuten asumisessa, sosiaali-, terveys ja sivistyspalveluissa. Seurata vanhusten tarpeita kunnan alueella. Tehdä aloitteita ja esityksiä kunnan viranomaisille sekä antaa lausuntoja ikäihmisiä koskevia asioissa. Huolehtia käsittelemiensä asioiden hyvästä tiedottamisesta.</p>	<p>liikunta-, opetus- ja teknisentoimen kesken sekä yhdessä järjestöjen, yritysten ja seurakuntien kanssa.</p> <p>Vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka ikääntyneen väestön tarvitsemien palvelujen kannalta.</p>	<p>Vanhusneuvosto</p>
<p>3. Iäkkäiden asiakas- ja palveluohjausmalli, joka hyödyntää RAI - arviointia.</p> <p>4. Kuntouttava kotihoito.</p>	<p>Ikääntyneen henkilön sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä muiden hänen hyvinvointiaan, terveyttä, toimintakykyään ja itsenäistä suoriutumista tukevien palvelujen tarve selvitetään kokonaisvaltaisesti. Selvittäminen tehdään yhdessä iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa tai läheisensä kanssa. RAI mittariston käyttöönotto.</p> <p>Tarkoitus on luoda kotikuntoutusmalli, jossa kuntoutus ja palveluohjaus yhdistyvät sekä kulkevat ns. käsikädessä. Tehdään ns. väliintulo ikääntyneen ihmisen toimintakyvyn laskiessa ja muuttuessa. Löytää arjen</p>	<p>Palveluohjaajat</p> <p>Kotihoito, kotikuntoutustiimi ja tukipalvelut.</p>

<p>5. Omaishoitoa tukevien palvelujen ja perhehoidon kehittäminen.</p>	<p>sujumisen ongelmiin toimivia ratkaisuja ja toimintamalleja.</p> <p>Omaishoitajille tarjotaan valmennusta, koulutusta sekä hyvinvointi- ja terveystarkastuksia. Omaishoitajille on vapaapäivien ajaksi mahdollisuus saada hoidettava ns. lomapaikalle tai sijaishoitaja kotiin. Tehdään aktiivisesti työtä perhehoitajien saamiseksi paikkakunnalle.</p>	<p>SAS-toiminta Kotihoito Terveyskeskus Apuväline palvelut Fysioterapia</p>
<p>6. Rantakartano on vanhusten kodinomaisen asuinpaikka. Tavoitteena on vanhuksen hyvä olo, omatoimisuuden ja toimintakyvyn säilyminen. Omaisilla ja läheisillä on mahdollisuus osallistua hoitoon ja sosiaalisten suhteiden ylläpitämiseen.</p>	<p>Iäkkäiden henkilöiden käytössä ovat riittävät, turvalliset, esteettömät, kodikkaat ja olosuhteiltaan sopivat toimitilat, joissa iäkäs henkilö voi kokea elämänsä turvalliseksi ja arvokkaaksi. Tarvitaan riittävää ja ammattitaitoista henkilöstöä. Henkilöstömitoitus ei voi olla alle 0,5 -tason.</p> <p>Päiväkeskuksen toimintoja kehitetään jatkuvasti reagoiden muuttuviin tarpeisiin.</p>	<p>Rantakartano</p> <p>Päiväkeskus</p>
<p>7. Hyvän terveyden- ja sairaanhoidon turvaaminen ikäihmisille</p>	<p>Tuetaan ikääntyvien toimintakykyä ja ennaltaehkäistään sairauksien syntyä. Turvataan välitön hoitoon pääsy terveyskeskukseen akuutissa sairaudessa. Tehdään kiireetön hoidontarpeen arviointi terveydenhuollon ammattihenkilöstön toimesta 1-3 päivässä ja pääsy kolmen kuukauden kuluessa.</p>	<p>Terveyskeskus</p> <p>Lääkärin vastaanotto</p> <p>Hoitajan vastaanotto</p> <p>Mielenterveystoimisto</p> <p>Fysioterapia</p>

<p>8. Omavalvonta, odotusaikojen julkaiseminen, palveluiden riittävyyden ja laadun arviointi.</p>	<p>Toimintayksikön johtajan on huolehdittava, että toimintayksikössä järjestetään omavalvonta palvelujen laadun, turvallisuuden ja asianmukaisuuden varmistamiseksi. Kunnan on julkaistava ainakin puolivuositain tiedot siitä, missä ajassa iäkäs henkilö voi saada hakemansa palvelut. Vuositain on arvioitava iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen laatua ja riittävyyttä.</p>	<p>Perusturvalautakunta Toimintayksikön johtaja</p>
<p>9. Yksityiset palvelut tukevat kunnallisia palveluja.</p>	<p>Tehostettuun palveluasumiseen on määrärahojen salliessa ja tehostetun palveluasumisen kriteerien täytyessä mahdollisuus saada palveluseteli. Säännöllisen kotihoidon siivous on siirtynyt siivouspalvelusetelijärjestelmään. Aputori.fi:stä löytyvät Oulaisten palvelusetelituottajat.</p>	<p>Yksityiset palveluntuottajat</p>

Laatusuosituksen tavoitteena on turvata mahdollisimman terve ja toimintakykyinen ikääntyminen koko ikääntyneelle väestölle sekä laadukkaat ja vaikuttavat palvelut niitä tarvitseville iäkkäille henkilöille.

Tavoitteena on sosiaalisesti kuin taloudellisestikin kestävä toiminta.

Lähde: Laatusuositus 2017.